

Broeders en zusters in Christus,

Hoe zal Petrus zich gevoeld hebben in de dagen na de verloochening van Jezus. De man die in de kring van de discipelen tot de top drie behoorde was ongelooflijk diep gevallen. Dat moet zijn leven compleet op zijn kop gezet hebben. Dat hij veel verdriet had over zijn ontkenning dat hij iets met Jezus had, weten we uit Lukasevangelie, toen de haan kraaide, weende Petrus bitter. We stonden er bij stil in de lijdensweken. Johannes spreekt echter niet over dit verdriet. In zijn beschrijving blijft het hele gebeuren van die nacht dus boven de gebeurtenissen hangen. Dat vraagt om een oplossing. Zeker is dat Petrus er zich ongelooflijk wanhopig en verdrietig onder gevoeld moet hebben.

Herkennen wij ons in die situatie van Petrus? Ik hoop van niet, maar de werkelijkheid is, vrees ik toch anders. Toen ik erover nadacht kwamen er al snel diverse momenten in mijn herinnering, waarop ik God of een van mijn geliefden heb verloochend. En ik realiseerde me, dat de pijn van die momenten maar moeilijk uit mijn leven wil verdwijnen. Voor ik het weet speelt het weer op en roept het vragen op over vergeven en vergeten. Zou God me echt helemaal vergeven, zou die ander het me echt helemaal vergeven hebben? Of zou er nog wat zitten? Dat zulke vragen je bezig kunnen houden, lijkt me niet onmogelijk. Dan hoef ik alleen maar te denken aan de momenten dat een ander mij zo iets aandeed. En dan realiseer ik me maar al te goed, dat vergeven niet zomaar vergeten betekent. En dat het echt een opgave is om de ander weer helemaal te vertrouwen en lief te hebben zonder bijgedachten. Dit gebeuren van Petrus brengt ons dus midden in het leven en met name in dat deel waar de grote beslissingen vallen. Alle reden dus om goed te kijken wat hier gebeurt.

Want wat gebeurt hier allemaal? Tijdens de maaltijd aan de zee van Tiberias zoeken Jezus' ogen Petrus en spreekt Hij hem aan. Wat dus al eerste opvalt is dat Jezus het initiatief neemt om Petrus op te zoeken en aan te spreken. Hij neemt hem niet apart, zo lijkt het, maar benadert hem wel heel persoonlijk. Het is niet de eerste keer dat Jezus het initiatief neemt, integendeel, dit tekent Hem. Hij is de goede Herder, die Zijn schapen opzoekt als ze verloren dreigen te gaan. Dit is wat Jezus hier doet: pastoraat aan een door schuld en zelfverwijt gekwelde ziel. Dit moet voor Petrus een heel spannend moment geweest zijn. Als Jezus zijn naam noemt 'Simon, zoon van Jona, zal het vast door hem heengegaan zijn: nu gaan we het krijgen! En waarschijnlijk dacht hij erbij: nu krijg ik er van langs! En terecht! Nu gaat Hij zeggen: schaam je je niet Petrus? Of: hoe kon je dat nou doen? Of: nou je ziet het hè, je had weer eens een grote mond toen je me verzekerde dat jij me nooit zou verlaten. Of nog erger: sorry Petrus, wat jij gedaan hebt, kan ik je niet meer vergeven!

Maar dat doet Jezus allemaal niet. Hij maakt Petrus geen verwijt. Hij krijgt geen veeg uit de pan. Jezus vraagt niet naar het waarom. Hij stelt alleen een vraag: Simon, zoon van Jona, heb je Mij lief? Simon, hou je van Mij? Ongelooflijk! Dit is nu Jezus ten voeten uit. Maar, het is wel de vraag en de kern waar het om draait. Deze vraag van Jezus. Petrus was hard onderuit gegaan, ingegeven door doodsangst waarschijnlijk had hij zijn band met Jezus ontkend. Maar Jezus zegt: betekende dat ook dat je niet meer van Mij hield, dat je met Mij gebroken hebt? Heb je Mij lief? Jammer dat we nu het gezicht van Jezus niet kunnen zien? Want het kan niet anders of Zijn ogen zijn vol liefde geweest voor deze verloren mens. Maar ook zonder dat we het gezicht van de Heere Jezus zien, beseffen we wel wat Hij hier laat zien en voelen. Het is niet te bevatten hoe groot Zijn liefde is en hoe Hij hier niet kiest voor wraakzucht of harde verwijten, maar voor de alles doordringende liefde. En dat doet Hij niet alleen voor Simon, maar ook voor ons. Want hoe vaak ontkennen wij in ons doen en laten niet dat we iets met Jezus hebben. Maar nu kijkt de Heiland ons aan en stelt de vraag: Hou je van Mij? Heb je Mij lief of zet je Mij aan de kant en leef je aan Mij voorbij?

Jezus spreekt Petrus dus aan mét liefde óp zijn liefde. En dit blijkt de juiste ingang te zijn, want het maakt veel los bij Petrus. Om te beginnen brengt het Petrus ertoe dat hij zijn liefde voor de Heere Jezus uitspreekt. Ja Heere, U weet dat ik van U houd, zegt hij. Tot drie keer toe vraagt Jezus dit en tot drie keer toe beaamt Petrus het. Het is belangrijk dat Petrus dit drie keer uitspreekt, hardop. Want tot drie keer toe had hij bij een kolenvuur hardop gezegd 'ik ken Jezus niet'. En door nu opnieuw bij een kolenvuur drie keer te zeggen 'ik houd van U' komt de zaak weer in evenwicht. Er zit volgens de Bijbel een enorme bevrijdende kracht in woorden die we daadwerkelijk uitspreken en in wat we belijden. De Heere Jezus maakt daar in gesprek met Petrus gebruik van.

Maar er gebeurt hier nog iets met Petrus. In de belijdenis die hij uitspreekt geeft hij zich namelijk helemaal over aan de Heere Jezus. Kortgeleden had hij nog vol overtuiging gezegd 'ik zal dit' of 'ik zal nooit'. Nu zegt hij: Heere, U weet alle dingen, U weet hoe het zit in mijn hart. Petrus kan niet langer wijzen op zijn daden of zijn goede voornemens of zijn sterke wil. Nee, Petrus beseft dat Jezus alles van hem weet en dat daar zijn redding ligt. Niet wat hij deed of doet, naliel of nalaat, maar de gezindheid van zijn hart is doorslaggevend. Een gezindheid waarvan Petrus gelooft, dat de Heere Jezus die kent. Hij weet wat er diep in Petrus' hart leeft. Hij alleen kent en doorgrondt hem tot op de bodem van zijn hart.

En dan is er nog iets wat de aanpak van de liefde bij Petrus losmaakt: hij breekt. Als de Heere Jezus voor de derde keer vraagt 'heb je Mij lief' wordt Petrus verdrietig. Hij zal vast al verdrietig geweest zijn. Maar nu brengt Jezus zijn verdriet naar een dieper niveau, naar het niveau van de liefde tussen Hem en Petrus. Het verdriet van Petrus bevat de pijn van de drie keer dat hij Jezus verloochende, maar ook de pijn dat het nodig is om drie keer naar zijn liefde te vragen. Jezus blijkt aan een half woord van Petrus even niet genoeg te hebben. Het verdriet van Petrus zit vol berouw over de zonde van de verloochening. Maar we ontdekken hier vooral dat berouw wordt losgemaakt door de liefde, veel meer dan door de wet of door straf of een hard oordeel.

Wij worden betrokken in een adembenemend verzoeningsgesprek tussen Hem die de liefde Zelf is en hem die het van die liefde moet hebben. Een adembenemend verzoeningsgesprek dat hopelijk uitloopt op de verzekering dat hiermee een streep onder het verleden is gezet. De verzekering dat Petrus niet zal worden vastgepind op wat hij heeft gedaan, maar dat de Heiland een nieuw begin met hem maakt. En inderdaad, tot zo'n verzekering komt het. Alleen is het wonderlijke dat Jezus nog veel verder gaat dan vergeving. Hij neemt het woord vergeving niet één keer in de mond. Maar in wat Hij wel zegt, zet Hij niet alleen een streep onder het verleden, maar opent Hij een deur naar de toekomst.

Want dit is wat Jezus doet: na ieder positief antwoord van Petrus zegt Hij 'wordt herder over mijn kudde'. Petrus krijgt een opdracht in drievoud. Jezus zegt: 'Weid Mijn lammeren, hoed Mijn schapen, weid Mijn schapen'. Jezus denkt dus niet: Ik kijk het nog eens even aan, hoe Petrus het er in het vervolg van zal afbrengen en misschien over weeg Ik dan eens of we weer een stap verder kunnen zetten. Nee, Jezus kiest radicaal voor de toekomst en roept Petrus in volle zin tot het apostelschap. Hij wordt, schreef iemand, 'niet vastgepind op zijn verleden, maar losgepind op Gods toekomst'. De Heere Jezus vertrouwt hem de zorg van Zijn kudde toe.

Hij heeft voor die kudde Zijn leven gegeven aan het kruis om mensen te redden! En allen die Hem in geloof als Redder ontvangen, vormen samen Zijn gemeente, Zijn kudde. Die kudde betekent echt alles voor de goede Herder. Het is Zijn kostbaarste bezit. En juist die kudde vertrouwt Jezus toe aan iemand die Hem pas nog verloochend heeft. Wat zou jij doen? Het is toch bijna niet denkbaar, dat je in zo'n situatie zo snel het totale vertrouwen teruggeeft aan iemand die zo de plank heeft misgeslagen. Wij zouden op zijn minst denken 'is hij niet teveel aangeschoten wild om zijn taak goed

te kunnen vervullen'? Maar Jezus kan blijkbaar prima uit de voeten met aangeschoten wild. Ook vandaag nog. Als Hij mensen in Zijn dienst roept, roept Hij geen volmaakte mensen. In de christelijke gemeente is blijkbaar niet de mannetjesputter of de sterke grote man, maar degene die veel vergeven is een bruikbaar instrument.

Deze geschiedenis leert ons echter ook wat leven uit Gods liefde betekent. Beseft u, geloof jij dat de Heere niet alleen Petrus zo behandelt, maar ook u, jou en mij? Dat Hij ons, met al wat er mis ging en mis zit in ons leven steeds opzoekt met Zijn radicale liefde? Misschien leeft er op dit punt nog altijd een stuk onzekerheid of zelfs angst in je leven. Want ja, God kan toch toornig zijn. Hij is toch ook een God die oordeelt en soms zelfs wraak neemt? Dat lezen we toch in de Bijbel? En wie zegt me, dat Hij mij niet zal afwijzen om mijn schuldig tekort aan toewijding, gehoorzaamheid en liefde of om alle momenten dat ik Hem verloochen in mijn bestaan.

Maar dan wijs ik u er op dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest de liefde die zij onder elkaar hebben onvoorwaardelijk met ieder mens willen delen. Dus ook met u en jou. Houdt dat vast in het geloof! Vertrouw u daarom toe aan de Heere Jezus met al uw onzekerheid en aanvechting. Want juist door dat te geloven en je aan Hem toe te vertrouwen kun je stap voor stap door Jezus' liefde verlost worden van je verdriet, je schuld en je schaamte en open naar God toe vergeving en heling ontvangen. En ja, dat gaat gepaard met schuldbesef en pijn, met schaamte en berouw, maar het wordt losgemaakt door die niet aflatende liefde van God in de Heere Jezus Christus. Hebben wij die liefde, die diepgravende liefde van God, inmiddels leren kennen? Hebben we ons door de kracht van de Geest er aan durven overgeven en er in laten meenemen? Laat de verkondiging van deze zondag een aansporing zijn om dat te doen. Voor de eerste keer of opnieuw. God is liefde en zo benadert Hij ons hele leven en levenslang.

Ik ga nog één stap verder. Zou het mogelijk zijn, om dezelfde vergevende liefde ook aan elkaar te schenken, gewoon, in dat vaak zo complexe leven van elke dag. Het is zomaar mogelijk dat er vanmorgen situaties bij je naar boven kwamen. Gebeurtenissen waarin een goede relatie grondig verstoord werd, door de ander of door jezelf. Zou het misschien in die situatie mogelijk zijn om de liefde die Jezus hier betoont te laten overwinnen? Liefde die een streep zet onder het verleden en een deur opent naar de toekomst? Of is dat onmenselijk en onwenselijk, is dat domweg teveel gevraagd? Onze eerste reactie is waarschijnlijk: ja, dat is teveel gevraagd, zelfs al zou ik het willen.

Inderdaad, zo gaat het vaak, als de liefde beschaamd en het vertrouwen geschonden wordt. Dan dooft het licht van de liefde en vind je elkaar zomaar niet meer terug. Het evangelie leert ons iets anders. In het evangelie wordt erkend dat vergeving vaak onze macht te boven gaat. Als je het van je eigen wilskracht zou moeten hebben, red je het niet. Maar het geheim is nu juist, dat de Heere Jezus is opgestaan en dat wij mogen putten uit Zijn liefde. In Zijn kruis en opstanding, de bron van Zijn genade en liefde, ligt de kracht om te kunnen vergeven. Zoals Corrie ten Boom bad toen zij oog in oog stond met de Duitse kampbewaarder die het haar en haar zus zo moeilijk had gemaakt: Heere, mijn hand kan ik wel optillen, maar de liefde die erbij hoort moet U me geven. Waarmee haar hart volstroomde met liefde en ze de man kon vergeven. In Jezus, de opgestane Heere, zien we hoe God dingen in de wereld wil rechtzetten: door de onweerstaanbare kracht van Zijn liefde. Door die liefde maakt Hij ruim baan voor vergeving en gerechtigheid, ook in ons hart en leven. God laat in de Heere Jezus Zijn onuitsprekelijke liefde voor ons zien. En deze Jezus vraagt: Heb je Mij lief? Op die vraag mag je nu antwoorden met het lied dat we zingen: Mijn Jezus ik hou van U. Amen